

ВІД ВАШИНГТОНСЬКОГО КОНСЕНСУСУ ДО СПРАВЕДЛИВОГО РОЗПОДІЛУ ЕКОНОМІЧНИХ БЛАГ В УКРАЇНІ

Кандидат економічних наук, доцент, В.О. Гончарова

Доцент кафедри соціальних та економічних дисциплін факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

Україні, за результатами проведеного нещодавно комплексного аудиту національної економіки, за 30 років незалежності «не вдалося реалізувати потенціал у природних ресурсах, географічному положенні та якості людського капіталу»¹. В результаті не відбулося очікуваного стрімкого економічного зростання, а разом із тим не досягнута головна мета державної політики – підвищення рівня добробуту населення. Сьогодні Україна є найбіднішою країною Європи. Не зважаючи на те, що Україна посідає 56 місце у світі за розміром ВВП в абсолютному вимірі, за показником ВВП на душу населення наша держава займає лише 119 позицію².

Узагалі глобалізація та внутрішній ріст призвели до міцного збільшення у країнах, що розвиваються, дозволили більш мільярду людей вийти з бідності. Однак від вбудовування у глобальну економіку вони отримали не тільки позитивні результати в вигляді збільшення робочих місць і експортних надходжень. Разом із тим країни одержали й соціальні витрати, зокрема істотний розрив у доходах громадян. Таким чином, економічна нерівність як у цілому у світі, так і в Україні, значно збільшилась. При цьому бідні ще більше обідніли, а багаті – ще більше розбагатіли. Навіть у розвинених країнах світу проблеми

¹ Про затвердження Національної економічної стратегії України на період до 2030 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179: текст із змін. станом на 10 березня 2021 р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-п#n25>. – Назва з екрану.

² Про затвердження Національної економічної стратегії України на період до 2030 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179: текст із змін. станом на 10 березня 2021 р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-п#n25>. – Назва з екрану.

розшарування виявилися більш глибокими.

Упродовж майже останніх 20 років глобалізація призвела до значного збільшення прибутку транснаціональних і, перш за все, американських і європейських компаній. Однак ці доходи отримав тільки 1% населення. Мільйони людей у світі, навіть у багатих країнах, не бачать перспективи росту своїх доходів.

Під час коронавірусу від скорочення попиту більш за все постраждав середній клас. А це основа будь-якого суспільства. Сьогодні як у цілому у світі, так і в Україні, майже повністю знищено середній клас. У структурі населення світу в середньому питома вага багатих складає 2%, середній клас – 8%, а бідні – 90% [1, с. 9]. За даними соціальних досліджень і оцінками експертів в Україні структура населення ідентична [2].

На нашу думку, перепони, які заважають Україні реалізувати власний економічний потенціал, – відсутність якісних трудових ресурсів, засобів виробництва, а також ринків збуту. Такий стан економічного розвитку є результатом політики, в основі якої знаходиться так званий Вашингтонський консенсус. Узагалі він представляє собою стандартні умови кредитування, а саме: «максимальна приватизація; скорочення до мінімуму соціальних програм, перетворення систем здоров'я та освіти в набір платних послуг, скасування дотацій на товари першої необхідності; стабільність національної валюти навіть на шкоду виробництву; обмежувальна грошова політика (високі процентні ставки); створення валютних резервів; повна свобода пересування капіталів; податкові реформи («розширення бази оподаткування» за рахунок найбільш бідних)» [3]. Таким чином пріоритет віддається росту економіки на базі приватного боргу в умовах дерегулювання та низьких податків на багатих і корпорацій.

Дійсно фахівці у всьому світі виступають із критикою міжнародних фінансових інститутів. Однак Вашингтонський консенсус продовжує працювати у країнах, що розвиваються, зокрема й в Україні [3]. Тому, на нашу думку, доки українська держава буде співпрацювати зі СБ і МВФ, не відмовиться від

неоліберальної парадигми, доти не зможе перейти до формування відкритого суспільства, забезпечивши тим самим створення системи справедливого розподілу економічних благ між усіма українцями.

Список використаних джерел:

1. Гроф С. Революция сознания: Трансатлантический диалог / С. Гроф, Э. Ласло, П. Рассел; Пер. с англ. М. Драчинского. – М: ООО «Издательство АСТ» и др., 2004. – 248, [8] с.

2. Скільки українців вважають себе середнім класом [Електронний ресурс] / Gazeta.ua. 22 січня 2020. – Режим доступу: https://gazeta.ua/articles/economics/_skilki-ukrayinciv-vvazhayut-sebe-serednim-klasom/948032. – Назва з екрану.

3. Петренко А. Вашингтонський консенсус. Приватизация и свободная торговля [Електронний ресурс] / Українська правда. 21 січня 2010. – Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/petrenko/4b587b0bb40c3/>. – Назва з екрану.